

hadním řádu, a že by tím dosaženo bylo toho, k čemu § 784 obč. zák. směřuje, mohl by beze všeho použití předpisů odhadního řádu, kdyžtž i jiné »předpisy«, jichž bylo by dle § 33 odh. řádu použití, připouštějí, ba přímo vyžadují, by obdobně použito bylo ustanovení odhadního řádu, snažícího se zjistiti pravou hodnotu nemovitostí. Leč není zákonem odůvodněno, by bylo v případě, o nějž jde, použito předpisů odhadního řádu bez podmíněně.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Mínění stěžovatelovo, projevené v dovolacím rekursu, že cís. patent ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák. neobsahuje ustanovení o tom, dle jakých pravidel znalcové mají postupovati při odhadech inventurních v řízení pozůstalostním, jest mylné. Ve třetím odstavci § 103 tohoto patentu jest výslovně stanoveno, že, je-li při inventuře pozůstalostního jmění zapotřebí odhadu nemovitých statkův a movitých věcí podle §§ 102, 162 a 167 ku konci téhož cís. patentu (§ 784 obč. zák.), znalcové mají obecnou cenu jejich přesně a svědomitě udati dle doby zůstavitelova úmrtí, a z §§ 304 až 306 obč. zák. vysvítá, v čem obecná cena věci záleží. Soud rekursní tudíž právem rozhodl, že ocenění nemovitostí, do pozůstalosti náležejících, má se při inventuře státi podle dotyčných předpisův cís. patentu. Stěžovatel má za to, že v odůvodnění usnesení v odpor vzatého jest odpor, pokud je tam řeč o § 33 odhadního řádu. Než i toto mínění stěžovatelovo jest mylné, spočívajíc na nesprávném citování dotyčných odstavcův usnesení soudu rekursního. Tento soud neprohlásil totiž, že §em 33 odh. řádu jsou ustanovení tohoto řádu pro tento případ striktně vyloučena, nýbrž, že jejich striktní použití pro tento případ jest §em 33 přímo vyloučeno, že však může nastati potřeba jich užití. Ustanovení § 272 cís. patentu nelze zde užití, poněvadž se nevztahuje na odhady v pozůstalostním řízení, nýbrž na dobrovolné odhady věcí, za které podle § 267 téhož patentu žádá vlastník těchto věcí. Zdali při výkonu inventurního odhadu, o který jde, bude potřebí užití také předpisův odhadního řádu, nelze dosud rozhodnouti, poněvadž toho času není známo, zdali předpisy § 103 cís. patentu z roku 1854 a §§ 304 až 306 obč. zák. stačí k účelu tomu čili nic, a poněvadž, jak vysvítá ze čtvrtého odstavce § 16 odhadního řádu, tento řád neobsahuje ustanovení, že pro každý jednotlivý druh věcí dlužno užití vždy jen určitého způsobu odhadu bez výjimky, nýbrž ustanovuje toliko zásadní pravidla pro odhad různých druhů věcí, ze kterýchžto pravidel však dovoluje výjimky na základě prohlášení znalců.

Čís. 441.

Žaloba o zrušení nájemní smlouvy, opírající se o dohodu, dle níž může pronajímatel žádati za zrušení smlouvy, nebude-li nájemce najatou věc udržovati v řádném stavu, mine se s úspěchem, byly-li opravy provedeny sice teprve po výpovědi, ale ještě před žalobou.

(Rozh. ze dne 10. března 1920, Rv I 100/20.)

Dle odstavce III. nájemní smlouvy byli nájemci povinni najaté nemovitosti v řádném stavu udržovati a je opravovati. Ole odstavce IV. byl pronajímatel oprávněn smlouvu zrušiti, pakli by nájemci neplnili odstavec III. smlouvy. Ježto nájemci neudržovali stodolu v řádném stavu, dal jim pronajímatel dne 13. července 1919 výpověď, načež nájemci, nepřijavše výpověď, potřebné opravy provedli. Žaloba pronajímatelova, podaná po provedení oprav a domáhající se zrušení smlouvy a odevzdání pachtovaných nemovitostí, byla procesním soudem první stolice zamítnuta. Důvody: By nastalo přerušení dalšího trvání nájemní smlouvy, je třeba výpovědi při nájemních smlouvách, sice na určitou dobu uzavřených, avšak s výhradou výpovědi, jakož i při smlouvách nájemních uzavřených na dobu neurčitou (§ 1114, 1116 obč. zák.). Takového případu tu není. Smlouva nájemní byla uzavřena na určitou dobu a nebyla smluvna výpověď. Dle odst. IV. nájemní smlouvy jsou sice pronajímatelé oprávněni, žádati za předčasné zrušení smlouvy, kdyby nájemci kterékoliv z podmínek ve smlouvě uvedených nesplnili, ale tím nebyla ustanovena výpověď. Tím stanovena pouze určitá podmínka rozvazovací a, má-li následkem splnění této podmínky nastati předčasné zrušení smlouvy, jest třeba žaloby, výpověď je však vyloučena (§ 1116, 1118 obč. zák.). Okamžitou výpovědí, kterou žalobce dal dne 13. července 1919 žalovaným, smlouva nájemní tudíž zrušena nebyla. Ježto žalobce opírá žalobní nárok pouze o to, že touto výpovědí smlouva nájemní byla zrušena, jest již bezdůvodnost žaloby prokázána. Žalobce dal dle svého přednesení žalovaným výpověď dne 13. července 1919 proto, že přes jeho vyzvání stodoly neopravili, a sám uvedl, že po výpovědi — tedy ještě před podáním žaloby — stodolu opravili. Z toho vysvítá, že žalobce ani na základě odstavce IV. nájemní smlouvy na její zrušení více žalovati nemůže ze zmíněného důvodu a postrádá tudíž žalobní nárok jakéhokoliv právního základu. Odvolací soud potvrdil rozsudek soudu první stolice v podstatě z týchž důvodů.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalobce jest jako pronajímatel oprávněn podle odstavců III. a IV. nájemní smlouvy žádati zrušení této smlouvy, kdyby nájemcové neudržovali veškeré najaté předměty v řádném stavu. Dle toho, co sám žalobce přednesl před soudem první stolice, dal žalovaným výpověď z nájmu, poněvadž přes jeho vyzvání nespravili chatrné stodoly, načež však, po této výpovědi, které nepřijali, opravili stodolu, dříve než byla žaloba podána. Vzhledem na to přisvědčiti jest právnímu názoru nižších soudů, že žalobce nemůže domáhati se zrušení nájemní smlouvy podle jejích odstavců III. a IV. pro neopravení stodoly a že tedy žalobní žádost jest nedůvodna. Výpovědí, kterou žalobce dal dne 13. července 1919 žalovaným manželům s vyzváním, by se hned vystěhovali, nepominul poměr nájemní, protože žalovaní výpovědi té neuznali; vždyť výpověď nájemní smlouvy jest jednostranným projevem vůle jedné ze stran smluvních; není-li druhou stranou přijata, nepůsobí sama o sobě zrušení a tedy pomnutí smlouvy nájemní, nýbrž k tomu potřebí jest buď právoplatného příkazu soudního, vydaného o výpovědi podle § 562 c. ř. s., nebo soud-

ního rozsudku, vyneseno podle § 572 c. ř. s., jímž výpověď uznána jest účinnou. Žalobce neopatřil si ani onoho příkazu dle § 562, ani rozsudku dle § 572 c. ř. s., nýbrž podal žalobu o zrušení smlouvy nájemní; k této žalobě sice byl formálně oprávněn podle odstavce III. a IV. smlouvy nájemní, ale nemůže dosíci příznivého rozsudku, poněvadž v době podání žaloby neměl pro tuto žalobu zákonného důvodu, jež v ní na základě smlouvy uplatňoval, totiž opominutí žalovaných, stodolu opravit.

Čís. 442.

Fakturové sudiště (§ 88, odstavec druhý j. n.) nezbytně předpokládá, že zboží bylo vůbec odesláno.

(Rozh. ze dne 16. března 1920, R I 64/20.)

Proti žalobě, vznesené u fakturového sudiště, namítal žalovaný místní nepříslušnost, ježto zboží nebylo vůbec odesláno, což žalobce při ústním líčení doznal. Soud první stolice námitku nepříslušnosti zamítl, kdežto rekursní soud jí vyhověl a žalobu odmítl. Důvody: Sudiště dle § 88, odstavec druhý j. n. předpokládá, že zboží bylo skutečně dodáno. Není-li tomu tak, nemůže přijetí faktury založiti sudiště dle § 88, odstavec druhý j. n.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Odeslání zboží jest nutným předpokladem fakturové příslušnosti. Žádá § 88 j. n., by faktura došla současně se zbožím nebo dříve než zboží. Došla-li později, není tu fakturového sudiště. Jest tedy odeslání zboží důležitým bodem, rozhodným pro posouzení fakturového sudiště. To plyne jasně i z konečného ustanovení § 88 odstavec druhý j. n., dle něhož není tu fakturového sudiště, byla-li fakturovaná zásilka odmítnuta jako neobjednaná. Tvrdí-li stížnost, že stačí odeslání zboží po skončeném sporu, jest to očividně nesprávné, poněvadž jde o posouzení příslušnosti ku projednávání sporu na základě žaloby (§ 41 j. n.). Předpis § 88, odstavec druhý, nepřipouští žádné výjimky. Obsahuje-li faktura doložku: »netto kassa faktura«, nemůže tím býti odstraněn předpoklad odeslání zboží.

Čís. 443.

Ve smlouvě svatební lze vzdáti se práva, požadovati dle § 1264 obč. zák. zrušení svatební smlouvy.

Zruší-li se dle § 1264 obč. zák. svatební smlouva, vrátí manžel manželce, co od něho kdysi dle smlouvy obdržel, bez ohledu k tomu, co na hodnotě v mezích přibylo neb ubylo.

(Rozh. ze dne 16. března 1920, R I 89/20.)

Žalobce, jehož manželství bylo z manželčiny viny rozvedeno, domáhal se zrušení svatební smlouvy, jíž postoupil v roce 1909 své manželce do neodvolatelného vlastnictví polovinu usedlosti a dle níž při-